

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa K. Ś.
przeciwko Krajowemu Związkowi Spółdzielni [...] w W.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 16 lipca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 18 czerwca 2014 r., sygn. akt XXI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. po ponownym rozpoznaniu sprawy z powództwa K. Ś. przeciwko Krajowemu Związkowi Spółdzielni [...] w W. o przywrócenie do pracy – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 24 października 2011 r., oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy u strony pozwanej.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną; skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprawy – w ocenie autora skargi – sprowadza się do pytania, „czy w sytuacji, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki: a) inny pracownik tego samego zespołu odszedł na emeryturę, po wręczeniu Powodowi wypowiedzenia umowy o pracę a przed rozwiązaniem stosunku pracy na stanowisku kierownika zespołu, w którym pracował pracownik odchodzący na emeryturę, b) Powód przed zakończeniem stosunku pracy wyraził wolę zatrudnienia na zwalnianym przez emeryta stanowisku szeregowym przed ustaniem z nim stosunku pracy, c) Pozwany zrekrutował pracownika bez doświadczenia na stanowisko emerytowanego pracownika w okresie trwania wypowiedzenia Powodowi, d) jako przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę nie wskazano przesłanki dotyczącej go osobiście ale względy oszczędnościowe, e) Powód posiadał aż do dnia rozwiązania z nim stosunku pracy kwalifikacje zawodowe wyższe niż kandydat do pracy, który był dopiero w czasie zdobywania kwalifikacji, f) Powód pracował na stanowisku o które się ubiegał przez 7 lata zanim został kierownikiem tego zespołu a następnie przez 4 lata pełnił funkcję kierowniczą, w czasie której także wykonywał czynności szeregowego pracownika zespołu, g) Nie doszło do likwidacji całej komórki wyodrębnionej formalnie w strukturze organizacyjnej pracodawcy, w której pracował powód tj. zespołu – zasady współżycie społecznego wskazują, że w pierwszej kolejności pracodawca powinien uzupełnić wakat pracownikiem jeszcze ciągle zatrudnianym a będącym w okresie wypowiedzenia poprzez zmianę wypowiedzenia definitywnego na wypowiedzenie zmieniające (z warunków jakie przysługiwały kierownikowi, na warunki jakie przysługują szeregowemu lustratorowi) a nie poszukiwać pracownika poza zakładem pracy, gdyż w ten sposób także osiągnąłby zamierzony skutek w postaci reedukacji etat kierownika zespołu? Zdaniem Powoda odpowiedź na tak postawione pytanie winna być twierdząca”.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) jest związana z naruszeniem przez Sąd Okręgowy zarówno:

a) prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, tj. przepisów:

- art. 61 § 1 k.c. w zw. z art 300 k.p. przez jego niezastosowanie do badania oświadczenia woli Powoda o chęci zatrudnienia u Pozwanego jako lustrator,

- art. 30 § 4 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przejawiające się w ustaleniu, że wskazana w wypowiedzeniu jego przyczyna była rzeczywista,

- art. 46 ust. 1 pkt 5 prawa spółdzielczego i § 17 pkt 4 i § 22 ust. 1 i 2 Statutu pracodawcy będącego spółdzielnią poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, co skutkowało wskazaniem, że spełniono wymogi do zlikwidowania stanowiska kierownika Zespołu Lustratorów u pracodawcy,

- naruszenie art. 45 § 1 k.p. w zw. z art. 8 k.p. oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 ze zm.), poprzez ich niezastosowanie co skutkowało odmową uznania wypowiedzenia umowy o pracę za nieuzasadnione a co za tym idzie nie skutkowało przywróceniem Powoda do pracy.

b) jak i przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. przepisów:

- a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nie rozważenie wszechstronnie całości materiału dowodowego zebranego w sprawie, wybiórcze uwzględnienie niektórych dowodów, pominięcie innych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, czyniąc w ten sposób swe ustalenia w części zupełnie dowolnymi, co w szczególności tyczy się:

- nieuwzględniania bez wskazania przyczyny jako dowodu zestawienia liczby lustracji, stanu zatrudnienia w Zespole Lustracji i wyników finansowych tego zespołu dostarczonego przez Pozwanego (k. 231 akt),

- nieuwzględnienia bez wskazania przyczyny jako dowodu oświadczeń Pozwanego i jego pełnomocnika wskazujących na odmienną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę, niż w tym wypowiedzeniu wskazana (k. 27-28, 36-39, 73, 222 akt),

- b) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez:

- niewskazanie w uzasadnieniu dlaczego Sąd uważa co do zasady, że oświadczenie o chęci zatrudnienia na danym stanowisku nie może być złożone w pozwie bez wskazania jakiejkolwiek przyczyny prawnej i wbrew ugruntowanemu stanowisku w orzecznictwie przy czym uzasadnienie w tej części nie nadaje się do

kontroli kasacyjnej a okoliczność ta jest istotna ze względu na treść roszczenia Powoda,

- niewskazanie dlaczego Sąd odmówił wiary dowodom pochodzącym od Pozwanego a mieszczącym się w aktach na k. 27-28, 36-39, 73, 222 tj. oświadczeniom Pozwanego o rzeczywistej przyczynie wypowiedzenia umowy o pracę oraz na k. 231 akt tj. zestawieniu Pozwanego wskazującego na liczbę audytów, stan zatrudnienia oraz wynik finansowy, które to okoliczności miały związek z badaniem rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o „nie przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie jej przyjęcia, o jej oddalenie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.); przy czym twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z naruszeniem przepisów prawa materialnego, które określają (konkretyzują) przedstawione w uzasadnieniu wniosku zagadnienie prawne. Poza tym – co wskazano wyżej – oczywista zasadność skargi kasacyjnej „jest związana z naruszeniem przez Sąd

Okręgowy” wskazanych przepisów postępowania: art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Taka konstrukcja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wadliwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. wykluczają się, gdyż skarga kasacyjna nie może być uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałyby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, że konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964). W postanowieniu z dnia 26 listopada 2013 r., I UK 291/13, LEX nr 1430990, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, budzi poważne zastrzeżenia. Sąd Najwyższy podkreślił, że w dotychczasowej judykaturze zwracał już uwagę, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Jak wskazano w uzasadnieniu postanowienia z 21 października 2008 r., II PK 158/08, LEX nr 738506, przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną podziela przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii.

W zakresie twierdzeń o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej „związanych z naruszeniem przez Sąd Okręgowy” wskazanych przepisów postępowania – należy stwierdzić, że takie twierdzenie nie przekonuje o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Brakuje przede

wszystkim odpowiedniej argumentacji, którą autor skargi wykazałby stan oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przypomnieć trzeba, że wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Twierdzenia przedstawione w uzasadnieniu wniosku są powtórzeniem uzasadnienia podstawy procesowej skargi. Brakuje odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą autor skargi wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw